

له یادی تپه‌ریبوونی پانزه سال به‌سه‌ر کاره‌ساتی شه‌هید بوونی هاوری عوسمان فه‌ت‌احی و هاورپییانی 1

خالی‌د‌ه‌زیزی

(کاره‌ساتیکی د‌لته‌زین و روداوئیکی ناخوش)

ئ‌یواره‌یه‌کی مانگی گه‌لاویژ سالی 1988 بوو. له بنکه‌ی کۆم‌یسیۆنی ر‌یک‌خستن و س‌کرتاریه‌ت له نۆر‌ی 1 دان‌یش‌ت‌بووین که هه‌والی د‌لته‌زینی کاره‌ساتی شه‌هید بوونی کاک عوسمان فه‌ت‌احی و هاورپییانی له بنکه‌ی ناوه‌ندی هه‌موومان‌ی تاساند. کاره‌ساته‌که ته‌نیا له شه‌هیدبوونی ئه‌و پۆله ت‌یک‌کۆشه‌رده‌دا نه‌بوو به‌ل‌کو شیوه‌ی شه‌هید بوونه‌که‌یان به‌ده‌ستی درنده‌کانی کۆماری ئ‌یسلامی زیاتر خه‌می له‌ده‌ست دانی ئه‌و پۆله پ‌یشمه‌رگه‌یه‌ی قورس و گرانت‌ر کرد.

کاره‌ساتیکی د‌لته‌زین

ماوه‌ی چه‌ند رۆژیک بوو ژماره‌یه‌کی زۆر له ه‌یزی پ‌یشمه‌رگه‌ له سنووری بانه‌وه گه‌رابوونه‌وه بۆ چالاک‌ی و کاروباری پ‌یشمه‌رگه‌یه‌تی. ئ‌یواره‌ی یه‌کیک

له رۆژه‌کانی مانگی گه‌لاویژ، کاتیک بۆ مه‌به‌ستی کاری ر‌یک‌خستن کاک عوسمان فه‌ت‌احی و چوار ت‌یک‌کۆشه‌ری دیکه‌ به‌ناوه‌کانی سه‌لیم کاویان، تاهیر غه‌فووری، ره‌شید نه‌مه‌شیری و مسته‌فا مسته‌فایی (مسته‌فا چ‌کۆل)، له چیاکانی مه‌یدانان له هاورپییانی دیکه‌یان مائ‌ئاوایی ده‌که‌ن و به‌ره‌و گونده‌کانی دام‌ینی چیاکانی مه‌یدانان و ده‌وروبه‌ری جاده‌ی بانه‌-سه‌رده‌شت وه‌ر‌یده‌که‌ون. یه‌که‌م شوین که ده‌یان‌ه‌ه‌وچ ل‌یی بم‌یننه‌وه گون‌دی سه‌یسارمه. دره‌نگانیکی شه‌و ده‌گه‌نه ئه‌و گونده‌و به‌ب‌یده‌نگی ر‌وو له مالی شه‌هید ره‌حمانه ره‌ش ده‌که‌ن. پاش نان خواردن برپاری مانه‌وه هه‌ر له‌ه‌وچ ده‌دن و ده‌م‌یننه‌وه. ب‌یگومان ئه‌وان پ‌یان وایه که‌س نه‌ی دیون و شویننه‌که‌یان وون و نه‌دیاره. ب‌ی هه‌وال له‌وه‌ی که سیخو‌ر‌یک به‌ مانه‌وه‌ی ئه‌وانی زانیوه‌و هه‌واله‌که‌ی به‌یانی زوو وه‌ک ده‌سته گول‌یک گه‌یان‌دۆته ئ‌یتلاعاتی بانه‌.

ده‌مه‌و نیوه‌رۆ ژماره‌یه‌کی زۆر ه‌یزی ته‌یاری دوژمن به‌ره‌و هه‌واری یاران، گون‌دی سه‌یسارم وه‌ر‌یده‌که‌ون و ده‌وری ئاوایی گه‌مارۆ ده‌دن. پاشان ده‌رژینه‌ ناو ئاوایی و ده‌وری ماله‌کان ده‌گرن. یه‌که‌م م‌ال که ده‌چن بۆ پ‌ش‌ک‌نین شوینی ئه‌و ر‌ی‌بواره ماندوویی نه‌ناسانه‌ی ر‌یگه‌ی ئازادی و سه‌رخۆبوونی کوردستانه. کۆری یاران که له هه‌والی هاتنی شه‌مشه‌مه‌ک‌و‌یر‌ه‌کانی دوژمنی ر‌ووناکی ئاگادار ده‌بن، به‌له‌به‌ر چاوگرتنی ئه‌و شویننه‌ی که ل‌یی ماونه‌وه ر‌یگه‌ی ده‌ربازبوونیان به‌ی ئه‌وه‌ی زیان به‌ خانه‌خو‌ی و خه‌لکی ئاوایی بگات، نیه‌. هه‌ر‌ی‌یه‌ دوو ر‌یگایان له پ‌یشه‌. یان ده‌بی برپاری به‌ره‌ره‌کانی و خۆراگری‌ده‌ن یان به‌ی ته‌قه خۆ به‌ده‌سته‌وه‌ بدن. هه‌روه‌ک هه‌موومان ده‌زانین پ‌یشمه‌رگه‌ هه‌ب‌یه‌ت و بر‌وایه‌کی هه‌یه که ته‌نانه‌ت ر‌یگا به‌خۆی نادات ه‌زری خۆ به‌ده‌سته‌وه‌دان بب‌یتته‌ به‌ش‌یک له ب‌یر‌کردنه‌وه‌ی و بۆیه‌ش هه‌روه‌ک له ئاکامی ئه‌م کاره‌ساته بۆمان ده‌رده‌که‌و‌یت ئه‌وان ب‌ی سیودوو برپاری به‌رگری ده‌دن تا یان گیانیان ده‌سپ‌یرن یا به‌سه‌ره‌رزی ده‌رباز ده‌بن و ه‌یزی دوژمن ده‌ش‌ک‌ینن.

1- گون‌دی نۆر‌ی هه‌ل‌که‌وتوو له دۆل‌تی رۆژئاوای ر‌انیه‌ی باشوری کوردستان.

هیزی دوژمن زۆرهو گوندهكەش لەسەر جادهی بانە-سەردەشت هەلکەوتووە کە بە دەیان مۆلگەیی گەورەو گچکە دەورەیان داووە. بەلێ، کارەساتێکی دڵتەزین و جەرگ بر خەریکە دەقەومێ. سەرەپای بانگی پاسدارو خۆفرۆشان بۆ خۆبەدەستهوهدان دەنگیک بۆ ولامدانەوه نیه. خەلکی گوند کە زۆرەیان ئاگاداری بوونی کورەکان نین سەرسام و چاوەروانن. هەمووی خەمبارو کزن. نازان ئەو کارەساتەیی خەریکە دەقەومێ چیهو ئەو هەلوایانە کێن کە بالی فرینیان کەوتۆتە بەر تەلەیی داگیرکەرەن. چاوەکان فرمیسکیان تیزیاووە گوێیەکان بەهەستهوه چاوەروانی بیستنی هەوالێکن. کەس رینگای نیه بێتەدەرەوه و رەوهی بەکرێگراوان بان و بن بانان گرتووە.

پۆلی یاران لە ژێرخانی مالی خانەخوێیان خۆیان ئامادەکردووە. هەرچی بەلگەو دیکۆمینتییکی گرینگ کە بێیانە لە بەینیان بردووە بەلێنی پێشمەرگانە بەیکدی دەدەن و بەنرکەیی بەهیزیان دەگورینن و بە هیزەکانی دوژمن دەلێن خەیاڵتان خاووەو پێشمەرگەیی کوردستان تا دوا دلوپی خوین ئامادەنیه خۆی بەدەستهوه بداو سەر بۆ ژێانی ژێردەستی و سەرشۆرانە دانانوینی.

شەرپ دەست پێدەکات. دیمەنیکی ترسناک و سەیر بالی بەسەر ئاوایدا کیشاووە. دڵخوریە و خەمو پەژارە بە روویی تاک تاکی گوندیەکانەوه هەست پێدەکرا. هەرکەس لەوی دیکە بەپەلەتر بوو بۆ ئەوهی سەرەنجامی روداووە کە بزانی. هەموو ئەوانەیی شاهیدی ئەو روداووە بوون بەچاوی نفرەتو بێزاریهوه لە هیزە بەکرێگراوەکانی پزیمیان دەروانی. ژنان و پیاوان، کێژو لاوان، بەپەژارەو دلسۆزیهوه خۆزگەیی رزگاربوونی ئەو پۆلە شەهینەیان دەخواست. ئەوهی وشەیی خراپە بە سەبەب کاری روداووەکیان دەووت.

مەتەریزی یاران تەنیا دەرگایەکەو لەویوێ ئاگر بەسەر دڕندەکاندا دەبارینن. دوژمن بەهەموو هیزیهوه دەیهوێ بەسەریاندا زال بیت، بەلام بەرگری بویرانەیی تیکۆشەرەن رینگەیی زال بوونی دوژمنی گرتووە. هەنارۆک لە سەنگەری بویرانەوه دەهاویژریتە ناو رەوهی نەیاران و دەیانرەوینیتەوه و زراویان لە بەجەرگی و نەترسی پۆلەکانی ئەو ئاوو خاکە تۆقیووە. سەرەپای تەنگی جیگاو تەسکی مەتریزهکیان بەردەوام ولامی هیزی زۆرداران دەدەنەوهو دەیان تاسینن. جەنایەتکاران لە ئاست نەبەردی بەجەرگی ئەو پۆلە پێشمەرگەیه دەستهوستان دەمیننەوه. بۆیهش دوا هەولێ ترسەنۆکانەیی خۆیان دەخەنەگەر. بریارەدەن ئاگر لە هەواری یاران بەربەدن تا بتوانن بەم کردەوه وەحشیانەیان بەچۆکیاندا بینن و ورەو بریوان بشکینن. دڕندەکان ئەمکارەشیان ئەنجامدا و لە چاوەروانی ئەوهدا بوون نرکەیی کوردانەیان کز بکەن و ئەوان ناچار بکەن بۆ چەند ساتیک ژێانی دیلی، سەردانەوینن و هاواری خۆبەدەستهوهدان بەرز بکەنەوه. بەلام دوژمنانی تینووی خوینی کوردان بێ هەوالن لەوهی کە لەگەڵ پۆلیک تیکۆشەری قارەمان بەرەو روون. ئەوان پێشمەرگەن و پێشمەرگەش ئەو تیکۆشەرە چەکارەیه کە لە پیناوی مافی رەوای نەتەوهیه کدا راپەرپووە. ژیان ئەوکاتە لای ئەو مانای هەیه کە لە بەرانبەر نەتەوهکەیدا سەری بەرز بیت. ئەو هیماي خۆپاگری میژووویهک نەسرەوتووویی نەتەوهیهکی بن دەستی وەلات داگیرکراوە. کەواتە چاوەروانی رەوه گورگی ئیسلام بێ جی و بێ ئاکام بوو. هەربۆیهش نەیان توانی بەئاگر تیبەردانیش سەری بەرزی پێشمەرگەیی کورد نەوی بکەن. ئەوه بوو هەر پینجیان ئازایانە وەک چیا خۆیان راگرت و تادوا هەناسە شەرپیانکرد. سەرەنجام لە ناو بلیسەیی ئاگردا گیانیاان بەخت کردو بەمەش دەرسیکی دیکەیی نەبەزی و خۆپاگریان تۆمارکرد. ئەم رۆلە گیان لەسەر دەستانە بە بەرگری و خۆپاگری بویرانەیان نەترەیی هیزەکانی دوژمنیان بردبوو، هەربۆیه سەر سورماوو سامگرتوو لە تەرمی سوتاوی بویرانی ئەو دەقەرە نزیک دەبوونەوه.

له ژیر سیبهری کۆماری ئیسلامیدا ئەمه یهکهه جەنایهت و کارهسات نیه و بهسهدان کاری درندانه و داگیرکهرانهیان له کوردستان ئەنجام داوه و ژماره ی قوربانیانی خه لکی بیچهک چهند قاتی قوربانی شه پرکهرانی پزگارین.

بهرزو بهرپز بیت یادی پانزده ساله ی شههید بوونی ئەو پۆله تیکۆشه ره و هه موو شههیدانی سورخه لات ی ریگی ئازادی کورد و پزگاری کوردستان.

روداو یکی ناخۆش

کاتیک ئەم هه واله بلا و بووه هه مولایهک په روۆش و خه مبار بووین. ده بوو بۆ ئاگادارکردنی بنه مال ه ی به کیک له شههیدهکان (کاک تاهیر غه وری) بچین بۆ شاری سلیمانی و له ویش ریورسمی پرسه و ماته مینیان بۆ دابننن. پر یاردرا به یانی بۆ ئەومه بهسته ریکه وین بۆ سلیمانی. منیش یه کیک له وانه بووم که ده بوو بۆ ئەو مه بهسته بچم. هه ربویه به له بهر چاوگرتنی ئەوه ی که له کۆمیسونی ریکخستن و سکر تار یهت کارم ده کرد سکر تیری حزب 2 داوای لیکردم که کۆمه لیک فیلمی 3 وینه که تایبهت بوو به کۆنفرانسی چوار له گه ل خۆم ببه م بۆ سلیمانی تا بشۆرینه وه. ئیوار ه ی هه ر ئەو ورۆژه چومه وه مال ه وه و شه و له کاتی ناخواردندا هه واله که م بۆ گێرانه وه. به گێرانه وه ی هه واله که کپی و بیدهنگی وه ک ته میکی ئەستووری ماته مینی بالی به سه ر هه موو ئەندامانی بنه مال ه که ماندا کیشاو هه مووی به نار ه حتی و په روۆشیه وه هه رکه س له لای خۆیه وه له بیر ی له ده ست چوونی ئەو ئازیزانه وه راجوو. مال ه که مان به ته نیا له خوار مال ه کانی گوندی که ره ک 4 له نیو خیه تیکدا بوو. شه وان ه ش ته پوو ئەوه نده زۆریوو که ته نیا ریگا بۆ ده رباز بوون له هیرشی ته پوو ئەوه بوو به دوو که لی ته پاله ناچار یان بکه یین دوور که ونه وه هه ندیک جار ئەگه ر شنه بایه کی به هاتایه پیش خه وتن ده مانکو ژانده وه. کاریگه ری هه واله که به جو ریک بوو که ئەوشه وه ئاگامان له وه نه مابوو که شنه بایه ک هه لیکردوه وه ده بی ته پاله کان وه کو ژینن. نازانم چۆن نوستین و خه ومان لیکه وت، ئەوه نده ده زانم که گویم له ده نگیک بوو که هاواری ده کرد. کوره فریا که ون سوتاین. . . و. . ده نگی ته قانندی چهند گو له یه ک. . . که چاوم کرد وه بل یسه ی ئاگر به شیوه یه کی که وان ه یی له سه ر سه رم گرفه ی بوو و به خیرایی ته شه نه ی ده کرد. هه رکه ممان له ئاست خۆمان بهرز بووینه وه هه ری هه که منالیکی له گه ل خوی هه لگرتوو له بن ئاگر ده ربازی کرد. هه رکه ممان له وه ی دیکه ی ده پرس ی کوا ئەوه ی دیکه. . به کورتی هه تا توانیمان هه موومان وه ده رکه وین خیه ته که به شته کانی ه وه بوو به قه قنه س. له و نزیکه وه مالی یه کیک له بنه مال ه کانی دیکه ی حزب که زۆر دور نه بوون و مالی براکانی مه حه ممه دی کاک هه مزه و پاشان بنکه ی ناوه ندی کۆمه له که له پشت ئاوابی که ره که وه بوو هاتن به هاوارمانه وه. تا ئەوان گه یشتن کار له کار ترازابوو. هه موو شتومه کی ناو خیه ته که یا سوتابوو یا نیوه سوتاو ببوو. جلوبه رگ ئەوه ی له به رماندا بوو ده نا هیچمان به ساخی بۆ نه مابوو.

ئەو فیلمان ه ی که ئاماژه شم پیکردن و له پشت سه ری خۆم دامنا بوون به سه ری هه کدا توابوونه وه. به یانی که ده بوو برۆم بۆ سلیمانی بۆ چۆخه که م ده گه رام له ناو شته سوتاوه کاندا، کاتیک چۆخه که م بینیه وه لای خواره وه ی سوتابوو به لام لای سه ره وه ی مابوه وه. به هه ر چۆنیک بیت به و چۆخه سوتاوه وه به ره و بنکه ی ده فته ر وه ریکه وتم و فیلمه کانم برده وه بۆ بنکه ی ده فته ری سیاس ی. یه که م که س که دیم کاک که مال که ریمی

2- کاک جه لیلی گادانی

3- ئەو فیلمان ه، هه مووی پیوه ندیان به کۆنفرانسی جوا ری (ح. د. ک. ر. یه ره رایه تی شۆرشگێڕ) مه وه بوو، وه کوو به لگه نامه ی حزب ده ژمیردان.

4- که ره ک گوندیکی بچو که که له دۆلی له روژئاوای شاری رانیه هه لکه وتوه.

و کاک رهحیم خودامرادی بوو. فیلمهکانم لای ئەوان بهجیهیشت و پروداوهکههه بۆ گێرانهوهو بۆخۆم چوم بۆ سلیمانی. پاشان ئەوان ههولێکی زۆریان لهگهڵ دابوون تا توانیبویان ژمارهیهکیان لێ ساخ بکههوه. سکرتهیری حزب لهکاتی پیگهیشتنی ههوالی سوتانی مالهکهمان زانیبووی که فیلمهکانیش سوتاون. ههر ئەورۆژه چووبوو سهردانی کردبوون و ئەوهشی نهشاردبووهوه که خهبهری سوتانی فیلمهکان به پادهی لهدهست دانی یهکێک له مندالهکانی تاساندویهتی.

Sêşemme 21 Gelawêj 2703

تیبینی کوردستان نیت:

ئهم نووسینه بروبۆچونی نووسهرهکهیهتی، کوردستان نیت له ناوهڕۆکهکهی بهرپرسیار نییه.